

Forskrift om utførsel og innførsel av kulturgjenstander

Fastsatt av Kultur- og kirkedepartementet 1. januar 2007 med hjemmel i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 23f, forskrift 9. februar 1979 nr. 8785 om faglig ansvarsfordeling mv. etter kulturminneloven § 12 nr. 3 og lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 28.

1. Kapittel I. Formål og virkeområde

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å sørge for at kulturgjenstander beskyttes mot ulovlig eksport og import. Forskriften skal bidra til å avgrense ulovlig omsetning av kulturgjenstander og sikre dokumentasjon og kunnskap om de kulturgjenstander som tillates ført ut av landet.

§ 2. Definisjon

I lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 23 og i kapitlene her gjelder følgende kategorier av kulturgjenstander:

a) Materiale, uten hensyn til alder:

- *som har spesiell betydning for Norges kunst, kultur og historie*
- *som har spesiell betydning for virksomheter og hendelser av nasjonal betydning*
- *som vedrører fremstående eller sentrale personers liv. Gjenstander som vedkommende fremstående eller sentrale person selv fører ut av landet medregnes ikke, med mindre utførsel er forbudt etter andre bestemmelser i denne forskriften.*

b) Samisk materiale fra før år 1970. For bøker, småtrykk og kart som er trykket på samisk gjelder år 1930. Det skal søkes utførselstillatelse for alt samisk arkivmateriale. Gjenstander som tilhører sin opphavsmann omfattes ikke.

c) Malerier, tegninger, skulpturer, originale grafiske blad, annen billedkunst, kunsthåndverk og prototyper for design produkt fra før år 1950. Verk som tilhører sin opphavsmann medregnes ikke.

d) Lyd, foto og filmmateriale fra før år 1950.

e) Båter, motorvogner, luftfartøy, artilleriskyts og skinnegående materiell eller deler og tilbehør av slike fra før år 1950.

f) Bygninger av alle slag og deler av slike, kunstneriske eller historiske monumenter, arkivsaker, brev, manuskripter, signeter, folkekunst og husflidsprodukter, møbler og annet innbo, drakter, håndvåpen, musikkinstrumenter og annet løsøre av kunst-, kultur- eller personalhistorisk interesse fra før år 1900.

g) Etnografisk materiale fra før 1900.

h) Bøker, småtrykk og kart trykt i Norge før år 1850 eller i utlandet før år 1650.

i) Norske mynter eldre enn 1537, samt yngre norske mynter, pengesedler, medaljer og ordener av nasjonal betydning, jf. vedlagte oversikt.

j) Frimerker omfattes ikke av eksportforbudet såfremt de ikke inngår som del i annet materiale som er dekket i disse forskriftene.

k) Resultater av arkeologiske utgravninger eller av arkeologiske oppdagelser, både lovlige og ulovlige. Automatisk fredete kulturminner i medhold av lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 4, jf § 12 om eiendomsretten til løse kulturminner.

l) Til materiale nevnt i § 2 bokstavene a -j medregnes ikke personlige effekter fra etter år 1800 eller kulturgjenstander som nevnt i § 2 bokstav e), som skal brukes under opphold i utlandet og som bringes tilbake til Norge innen ett år etter utreise eller skal repareres og restaureres i utlandet og bringes tilbake til Norge innen tre år etter utreise. Med personlige effekter menes gjenstander som for eksempel smykker, bunader og lignende.

m) Til materiale nevnt i § 2 bokstavene a-j medregnes ikke gjenstander som er importert til Norge etter år 1950 dersom det kan dokumenteres at det i sin tid var lovlig eksportert fra opprinnelseslandet.

2. Kapittel II. Utførsel av kulturgjenstander

§ 3. Utførselsforbud

Uten skriftlig tillatelse er det etter lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 23 forbudt å føre kulturgjenstander ut av landet.

§ 4. Søknaden

Søknad om utførsel av kulturgjenstander som faller inn under noen av de angitte kategoriene i § 2 i forskriften her, skrives på skjema fastsatt av Kultur- og kirke departementet. Søknaden skal bl.a. inneholde opplysninger om kulturgjenstandens art, materiale, alder, størrelse, ervervs måte og -tidspunkt, hvem det er ervervet fra, og navn og adresse på søker og mottaker. Videre skal det gjøres rede for begrunnelsen for at det søkes om utførselstillatelse og det skal følge med fem fargefotografier av kulturgjenstanden.

Søknaden sendes den institusjonen som har vedtaksmyndighet etter § 6 i god tid før utførsel skal skje. Dersom søkeren er i tvil om hvor søknaden skal sendes, kan den sendes til ABM-utvikling - Statens senter for arkiv, bibliotek og museum, som videresender den til riktig vedtaksmyndighet etter § 6.

Om nødvendig kan vedtaksinstitusjonen kreve at søkeren fremlegger tilleggsopplysninger eller foreviser kulturgjenstanden.

§ 5. Utførselstillatelse skal normalt gis hvis kulturgjenstanden ikke er av stor betydning for forskning eller for bevaring og formidling av Norges kulturarv.

Utførselstillatelse kan gis permanent eller for et angitt tidsrom. Det skal utstedes et eksportsertifikat som skal utferdiges i tråd med internasjonal standard.

Gjenstander som føres ut av landet skal ledsages av ovennevnte utførselstillatelse og denne dokumentasjon skal legges frem for tollvesenet i forbindelse med tollekspedering.

§ 6. Vedtaksinstitusjoner

Følgende institusjoner er vedtaksinstitusjoner:

<i>Vedtaksinstitusjoner</i>	<i>Type gjenstander/kulturminner</i>
Forsvarsmuseet	militære kulturgjenstander, våpen, luftfartøy
Kulturhistorisk Museum, Universitetet i Oslo	arkeologisk og etnografisk materiale, gjenstander fra tiden før reformasjonen, mynter og sedler
Nasjonalbiblioteket	bøker, småtrykk, kart, manuskripter, lyd- og filmarkiv
Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design	<i>malerier, tegninger, skulpturer, originale grafiske blad og annen billedkunst, kunsthåndverk, design, møbler og annet innbo</i>
Norsk Folkemuseum	<i>folkekunst, bondeantikviteter, husflidprodukter, drakter, bygninger og annet materiale knyttet til arbeidsliv og levemåte etter reformasjonen</i>
Norsk Sjøfartsmuseum	<i>maritimt materiale</i>
Norsk Teknisk Museum	transportmidler og annet teknisk materiale
Preus museum	fotografi, fotografiapparat o.a. fotoutstyr
Riksantikvaren	båter
Riksarkivet	arkivalia, segl og signeter
Ringve Museum	musikkinstrumenter og annet musikkhistorisk materiale
<i>RiddoDuottarMuseat</i>	samiske kulturminner

Vedtaksinstitusjonene skal samrå seg med hverandre eller rådspørre regionale faginstitutioner hvis det kan være tvil om myndighetsområde eller behov for supplerende kompetanse.

Vedtaksmyndigheten gir søkeren skriftlig melding om vedtaket og sender kopi av vedtaket og søknaden til ABM-utvikling - Statens senter for arkiv, bibliotek og museum.

§ 7. ABM-utvikling - Statens senter for arkiv, bibliotek og museum, er klageinstans i saker som gjelder forbud mot utførsel av kulturgjenstander, med unntak av saker som er avgjort av Riksantikvaren, der Miljøverndepartementet er klageinstans, og saker som gjelder samiske kulturminner, der Sametinget er klageinstans.

Klage fremsettes for det organ som har truffet vedtaket, og reglene om klage i kapittel VI i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) gjelder tilsvarende.

3. Kapittel III. Innførsel av kulturgjenstander

§ 8. Det er i henhold til lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 23a forbudt å føre inn til landet kulturgjenstander som er ulovlig utført fra en stat som er part i en avtale hvor også Norge er part om tilbakelevering av kulturgjenstander eller om tiltak mot illegal import, eksport og handel med kulturgjenstander, heretter kalt utførselslandet.

§ 9. I lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 23a og i dette kapittel i forskriften skal med:

- a) «kulturgjenstander» forstås de kategoriene av kulturgjenstander som følger av utførselslandenes lovgivning om definisjon og vern av kulturgjenstander
- b) «som er ulovlig utført fra en stat» forstås:
 - enhver utførsel fra en stats territorium i strid med denne stats lovgivning om vern av kulturgjenstander
 - gjenstander som ikke ledsages av et gyldig sertifikat, som i henhold til nasjonal lovgivning er påkrevet, der det gis tillatelse til at den aktuelle kulturgjenstanden eksporteres eller
 - enhver manglende tilbakelevering ved utløpet av fristen for en midlertidig lovlig utførsel, eller enhver krenkelse av et av de øvrige vilkår for denne midlertidige utførselen.
- c) «en avtale hvor også Norge er part om tilbakelevering eller om tiltak mot illegal import, eksport og handel med kulturgjenstander» menes:
 - en stat som inngår i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS)
 - en stat som er part i Unidroit-konvensjonen av 24. juni 1995 nr. 1
 - en stat som er part i UNESCO-konvensjonen av 1970 om tiltak for å forby og hindre ulovlig import og eksport av kulturgjenstander og ulovlig overføring av eiendomsrett til kulturgjenstander.

§ 10. Den som fører en kulturgjenstand inn til landet, som i henhold til nasjonal lovgivning i utførselslandet forutsetter utførselstillatelse, plikter å sørge for at gjenstanden ledsages av gyldig eksportsertifikat fra utførselslandet. Denne dokumentasjonen skal legges frem for tollvesenet i forbindelse med tollekspedering.

4. Kapittel IV. Straff, kontroll og ikrafttredelse

§ 11. Den som forsettlig eller uaktsomt overtredet § 3 og § 8 i forskriften, eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, kan straffes i medhold av lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 27 og lov 10. juni 1966 nr. 5 om toll kapittel X.

§ 12. Etter lov 10. juni 1966 nr. 5 om toll kapittel III fører tollvesenet kontroll med at kulturgjenstander ikke føres ut av landet eller inn til landet i strid med denne forskriften. Tollovens bestemmelser med tilhørende forskrifter gjelder tilsvarende så langt det passer og ikke annet er bestemt.

§ 13. Forskriften trer i kraft 1. januar 2007.

Oversikt over norske mynter, medaljer, pengesedler og ordener av nasjonal betydning yngre enn 1537 som det skal søkes utførselstillatelse for:

Gjenstander som omfattes av Fornminnelovgivningen kan ikke føres ut av landet.

Ellers kreves det utførselstillatelse for følgende:

Mynter:

Christian III, sølvgylden 1546 (Gimsøydaler) [sølv]

Christian III, mark 1543-46 [sølv]

Christian III, 8 skilling 1545 [sølv]

Christian III, skilling 1533, 1543 og 1546 [sølv]

Christian IV, 4 speciedaler 1643, 1644-45 og 1648 [sølv]

Christian IV, 3 speciedaler 1643-1644 [sølv]

Frederik III, 2 dukat 1665 [gull]

Frederik III, dukat 1665 og 1669 [gull]

Frederik III, 1/2 dukat 1666 og uten årstall [gull]

Frederik III, Speciedaler uten årstall (Akershuusspecien) [sølv]

Frederik III, 4 speciedaler 1656-58 og 1661 [sølv]

Frederik III, 3 speciedaler 1649-68 [sølv]

Christian V, 4 dukat 1671 [gull]

Christian V, 3 dukat 1671 og 1673 [gull]

Christian V, 2 dukat 1673 og uten årstall [gull]

Christian V, dukat uten årstall [gull]

Christian V, 1/2 dukat uten årstall [gull]

Christian V, 4 speciedaler 1674, 1678-80 [sølv]

Christian V, 3 speciedaler 1674, 1678-80 [sølv]

Medaljer:

Frederik III, Akershuusmedaljen uten årstall

Pengesedler:

100 speciedaler 1818-46

Ordenstegn:

Den Norske Løve